

TAMPEREEN
VANHEMMAT

Tampereen Vanhemmat ry:n puheenvuoro Tampereen kaupungin kasvatusta ja opetuslautakunnalle
14.11.2023

Arvoisa apulaispormestari ja puheenjohtaja, arvoiset kasvatusta ja opetuslautakunnan jäsenet,

haluamme ensin kiittää teitä siitä, että saimme tulla esittämään näkemyksemme leirikoulujen ja luokkaretkien ohjeistusta koskevaan asiaan, jota lautakunta tänään käsittelee. Esitämme seuraavassa joukon kysymyksiä ja muita huomioita, jotka toivomme teidän ottavan huomioon asian käsittelyssä.

Leirikoulujen ja luokkaretkien rahoitukseen liittyen on tehty 9.2.2023 viranhaltijapäätös, jonka mukaan leirikouluja ja luokkaretkiä varten lasten ja vanhempien keräämät varat on tilitettävä kaupungin tilille. Kaupunki hoitaa tämän jälkeen retkiin ja leirikouluihin liittyvät hankinnat, kuten leirikoulumaksut ja kuljetukset. Varat siis kerätään yksityisten henkilöiden toimesta, mutta niiden käytöstä päättää kaupunki.

Päätöksen perusteluina on esitetty seikkoja, jotka eivät näyttäisi liittyvän suoraan päätettyyn käytäntöön. Perusteluksi on esitetty mahdollisuus käyttää Monetra Oy:n matkustuspalveluja ja varmistaa vahingonkorvaus- ja vakuutussuoja retkien aikana. Lapset ja koulun henkilökunta ovat jo ennen tätä päätöstä olleet vakuutettuja osallistuessaan opetussuunnitelmaan kirjattuun retkeen. Yksityishenkilöiden varojen käytössä ei ole tarpeen noudattaa Tampereen kaupungin hankintaohjeistusta. Tampereen kaupunki on tietääksemme ainoa kunta Suomessa, jossa lasten ja vanhempien keräämät retkirahat on kierrätettävä kaupungin tilien kautta.

Miksi tämä päätös on siis tehty?

Mitkä ovat päätöksellä tavoitellut ja saavutetut hyödyt?

Onko päätöksen lapsivaikutukset arvioitu, kuten Unicefin lapsiystävällisen kunnan linjaukset edellyttävät?

Päätöksen seurauksena retkien ja leirikoulujen kustannukset ovat nousseet jopa 100 euroa per oppilas. Kustannusten nousu tuntuu meille tulleiden yhteydenottojen perusteella koskevan mm. bussikuljetuksia, eikä liity pelkästään urheiluopistoissa järjestettäviin leirikouluihin ja vapaan sivistystyön mukaiseen toimintaan.

Kaupungin tekemiin hankintoihin liittyvät päätökset ja niiden perusteet eivät ole läpinäkyviä meille vanhemmille tai lapsille, jotka varat ovat keränneet. Päätös on tullut meille yllätyksenä, sen perusteet eivät ole selvät, sen soveltaminen on aiheuttanut monenlaisia epäselvyyksiä ja myös lisätyötä esimerkiksi koulusihteereille. Tämä kaikki on herättänyt hämmennystä, epä tietoisuutta ja epäluottamusta kaupungin toimintaa kohtaan.

Meitä vanhempia ei ole kuultu ennen päätöksen tekemistä eikä näkemyksiämme ole kysytty myöskään nyt, kun uuteen käytäntöön ollaan laadittu tarkentavaa ohjeistusta. Sähköpostitse saamamme informaation mukaan, kaupunki maksaa jatkossa maksukyvyttömien ja –haluttomien oppilaiden leirien ja retkien osallistumiskustannukset. Luokkien varainkeruu tapahtuu esimerkiksi osallistumalla myyjäisiin ja kerätyt varat menevät luokan yhteiseen retkikassaan.

Miten erottelemme tällaiset oppilaat muiden joukosta, kun näin ei ole tähänkään saakka toimittu, vaan kaikki ovat päässeet retkille mukaan, olivatpa osallistuneet varainkeruuseen tai eivät?

Saamamme tiedon mukaan kaupunki maksaa jatkossa kuljetuskustannukset ja ruokailun kustannukset. Näistä syntyy Tampereen kaupungille merkittävä uusi menoerä.

Mistä määrärahasta nämä uudet kulut rahoitetaan?

Saavatko koulut uutta määrärahaa?

Elämme julkisen talouden niukkuuden aikaa, joten kysymys kuuluu, ketkä jatkossa pääsevät retkille ja leirikouluihin mukaan? Pelkonamme on, että jatkossa toiminta tulee supistumaan ja yhä harvempi lapsi ja nuori pääsee mukaan Opetushallituksenkin suosittamaan, koulun ulkopuolella tapahtuvaan oppimista edistävään retki- ja leirikoulutoimintaan. On esitetty, että vain jotkut vuosiluokat, esimerkiksi 6. ja 9. luokkalaiset pääsisivät jatkossa retkille tai leirikouluun.

Millä perusteilla päätetään, kuka retkelle pääsee vai pääsevätkö kaikki kyseisellä luokkasteella opiskelevat mukaan?

Mitä taas tapahtuu siinä tapauksessa, että luokka on jo kerännyt retkirahat, mutta opiskelee muulla kuin 6. tai 9. luokalla?

Millä tavalla varmistetaan lasten ja nuorten välisen yhdenvertaisuuden toteutuminen?

Vaihtoehtoisena tapana toteuttaa luokkaretki tai leirikoulu on saamamme sähköpostin mukaan esitetty, että retki tapahtuisi vapaa-aikana. Tällöin koululaiset anoisivat vapautusta opetuksesta ja opettaja virkavapaata.

Kuka tässä tapauksessa vastaisi lasten turvallisuudesta retken tai leirikoulun aikana?

Kuka vastaisi oppilaiden tai koulun henkilökunnan vakuutuksista?

Millä tavalla tämä ohjeistus on linjassa elokuussa voimaan tulleen perusopetuslain muutoksen kanssa, joka velvoittaa kuntia ennaltaehkäisemään oppilaan poissaoloja koulusta?

Yhteenvedonamme, että viranhaltijan helmikuussa tekemän päätöksen perustelut on syytä ottaa tarkempaan tarkasteluun ja pohtia, onko päätös ollut välttämätön ja lasten ja nuorten edun mukainen.

Toiseksi esitämme, että retkiä ja leirikouluja koskevan ohjeistuksen laadinta avataan uudestaan ja siihen osallistetaan vanhempien, oppilaiden ja opettajien edustajat.

Kiitos huomiostanne!

Tampereen vanhemmat ry

Tampereen Vanhemmat ry on kesällä 2018 perustettu koulu- ja päiväkotirajat ylittävä kuntakohtainen vanhempainyhdistys. Keskitymme tekemään kunnallista vaikuttamistyötä lasten ja nuorten hyvinvointia koskevissa asioissa sekä kehittämään kunnassa toimivien vanhempainyhdistysten yhteistyötä. Toimimme vanhempien ja vanhempainyhdistysten yhteistyöfoorumina kuin myös vanhempien vaikuttamiskanavana.